

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Всесвітня історія ХХ- поч. ХХІ ст.»

Рівень вищої освіти – перший (бакалавр)

Освітня програма «Політологія»

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р

м. Івано-Франківськ – 2025

Назва дисципліни	Всесвітня історія XX-поч.XXI ст..
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефонвикладача	0677155524
Е-mail викладача	lilia.burachok@gmail.com
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3кредити ЄКТС 90год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Запропонований курс покликаний на основі широкого конкретно-історичного матеріалу та найновіших здобутків історіографії висвітлити провідні тенденції та перебіг соціально економічного, політичного та культурного розвитку країн європейського та американського континентів, з'ясувати періодизацію, типологію, аналізувати міжнародні відносини міжвоєнного періоду, біполярну систему повоєнних міжнародних відносин та наслідки її розпаду.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу «Всесвітня історія XX – XXI ст.» є освоєння студентами основних понять та категорій курсу; забезпечити поглиблене вивчення студентами новітньої історії країн Європи, Америки, Азії і Африки; формування спеціалістів глибокої наукової кваліфікації високої культури і відповідальності. На основі сучасних теоретико-методологічних і концептуальних засад розкрити специфіку, взаємозв'язок і взаємозалежність соціально економічних, політичного і культурного становлення народів.

Завдання курсу «Всесвітня історія XX – XXI ст.»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: історичні процеси, тенденції розвитку явища, події і факти новітньої історії країн Європи, Америки, Азії, Африки; міжнародні відносини, проблеми соціально-економічного і політичного розвитку на сучасному етапі; особливості політики держав у національному питанні; матеріальну і духовну культуру народів; проблеми науково-технічної революції і її вплив на розвиток суспільства, його соціальну структуру

4. Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності:

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; ЗК-7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

5. Результати навчання

РН-6. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН-7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення

РН-10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	052 Політологія	I	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Перша світова війна.	2	2	6
Тема 2. Формування основ післявоєнного світу (1918-1925 рр.)	2	2	6
Тема 3. Виникнення та поширення фашизму в країнах Західної Європи міжвоєнного періоду	2	2	6
Тема 4. Міжнародні відносини напередодні Другої світової війни	2	2	6
Тема 5. Друга світова війна	2	2	8
Тема 6. Формування основ біполярного світу.	2	2	6
Тема 7. Розвиток європейської інтеграції. Європейський Союз в умовах нового світового порядку		2	6

Тема 8. Міжнародні відносини наприкінці XX ст. першій чверті XXI ст.		2	6
Тема 9. Контрольна робота		2	10
ЗАГ.:	12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів:</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях – 30 балів; 2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми – 10 балів; 3) тестова контрольна робота – 10 балів</p> <p>Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит (екзамен):</p> <p>Письмовий іспит (в екзаменаційному білеті по 5 питань, з яких перші два (теоретичні) оцінюються максимально 15 балами, третє (практичне) питання – 10 балів, четверте (тестове) – 5 балів, п'яте (розуміння політологічних термінів та понять) – 5 балів.</p> <p>Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали (максимум 10 балів) впливають на виставлення підсумкової оцінки. Тестова контрольна робота виконується студентами очної форми навчання на останньому семінарському занятті, студентами заочної форми навчання за 10 днів до початку сесії. Пропонується чотири варіанта відповідей, з яких одна правильна. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни.</p> <p>Реферативна робота виконується у друкованому форматі на аркушах А – 4. Обсяг - 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 9-10 балами; обґрунтоване розкриття теми – 7-8 балів; неповне розкриття теми 5-6 балів; високий рівень компілятивності –3-4 бали; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету – 1-2 бали.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться зап'ятибальною шкалою:</p> <p>5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p>

	<p>4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (у підсумку максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -30).</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Якісне виконання:</p> <p>1) тематики семінарських занять. Для цього необхідно якісно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) індивідуального завдання. Виконання реферативного завдання передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамен) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів. Максимум – 50 балів.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Екзамен (письмово-усна форма).</p> <p>30 білетів по п'ять питань у кожному.</p> <p>Структура питань у білеті:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 і 2 завдання – теоретичне' (максимум 15 балів); -3 завдання – практичне (максимум 10 балів); -4 завдання – тестове (максимум 5 балів); -5 завдання – дати визначення основних політологічних термінів і понять, наприклад- “політика”, “влада”, “держава”, “партія” тощо” (максимум 5 балів).
<p>8. Політика навчальної дисципліни</p>	

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної. Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність:

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності(списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних

причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

Відвідування занять:

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує начальний план у строгій відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

9. Рекомендована література

- Бжежинський З. Велика шахівниця. Львів-Івано-Франківськ: Лілея-МВ, 2000. Газін В.А. Актуальні проблеми сучасності: історія, світова політика. К. 2009. Герст. Дж. Найкльотша історія Європи / Пер. з англ. Вовченко А. К., 2021 Гонік Л. Всесвітня історія. Т. 5. /Пер. з англ. Хлівний А. К., 2020.
- Джадт. Т. Після війни. Історія Європи від 1945 р. / Пер. з англ. Заресбо К. К., 2020.
- Джадт Т., Снайдер Т. Роздуми про двадцяте століття. /Пер. з англ. Грицак П. К., 2019. Дюррозель Ж.Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Переклад з франц. Марічева Є. та інші. К.: Основи, 1995.
- Дністрянський М. С. Геополітика : Навчальний посібник. Львів:ЛНУ ім. І. Франка, 2011. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки. Вінниця, 2003.
- Шаров І. Характери Нового світу. К.: Арт Економі, 2018.
- Качараба С. Історія Західної Європи та Америки др. пол. XX - поч. XXI.: практикум / С. Качараба, Р. Сіромський. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015.
- Коппель О. А. Пархомчук О.С. Міжнародні відносини XX століття. К.: Школяр, 1999.
- Маєвський П. Коли спалахне війна? 1938. Аналіз кризи. /Пер. з англ. Павлишин А. К., 2024. Макмастер Г. Поля битв. Боротьба за захист вільного світу. / Пер. з англ. Коваль Н. К., 2023.
- Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 рр.). К. 2001.
- Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки(1945 р. - початок XXI ст.) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. Баран З. А., Кипаренко Г. М., Козицький А. М., Мовчан С. 11 Сіромський Р. Б., Швагуляк М. М. ; за ред. М. М. Пвагуляка.Львів: Тріада плюс, 2011.
- Норман Д. Європа: Історія / Пер. з англ. П. Тарашук, О. Коваленко, К., 2008. Орлова Т.В. Історія сучасного світу. Навч. пос. К., 2006.
- Пунько В. М. Соціальна політика уряду Маргарет Тетчер: історіографія проблеми. *Наукові записки ВДПУ ім. М.М. Коцюбинського*. Серія:Історія. 2017. Вип. 25.
- Світова історія: XX століття. Енциклопедичний словник / За ред. І. Підкови. Львів: Літопис, 2008
- Стайл Б. План Маршалла. Світанок “холодної війни”. / Пер. з англ. Павлишин А. К., 2024.

Викладач: *Бурачок Л. В., доцент кафедри всесвітньої історії*

